Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000597227

Datum
31 oktober 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
0

Aan Min BZK, Stas BZK
Cc aan MinVRO

Van CIO BZK

nota

Toelichting op Rapportage naar aanleiding van motie 21: gebruik afkomstgerelateerde gegevens in BZK-verwerkingen

Aanleiding

Met de Kamerbrief 'Conclusie onderzoek motie 21', rapporteren we de Tweede Kamer over de verwerkingen waarin afkomstgerelateerde persoonsgegevens binnen de BZK-processen worden verwerkt. Deze nota geeft een toelichting op de rapportage. We hebben de motie ruim geïnterpreteerd. In de inventarisatie zijn daarom bovendien processen geïdentificeerd waarbinnen geen afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden verwerkt, maar wel de indruk kunnen wekken dat dit gebeurt. Deze processen lichten we toe in de begeleidende kamerbrief.

Geadviseerd besluit

Instemmen met doorgeleiding van de Kamerbrief.

Kern

Ten opzichte van de eerste versie van dit rapport zijn bij alle verwerkingen de proportionaliteit en subsidiariteit van de verwerkingen toegevoegd. Ook is (in de kamerbrief) informatie opgenomen over verwerkingen die de schijn van gebruik van afkomstgerelateerde gegevens in zich hebben, of deze in het recente verleden hebben toegepast.

In het rapport worden alle gevonden verwerkingen met afkomstgerelateerde persoonsgegevens beschreven, evenals het inventarisatie- en toetsproces. De acties die uit deze inventarisatie volgen worden eveneens benoemd. De conclusie van de inventarisatie is dat BZK geen risicomodellen hanteert waarin afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden gebruikt. We hebben de motie zo breed mogelijk opgevat en hebben, naast risicomodellen, alle verwerkingen uitgevraagd waarin afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden gebruikt en deze bezien op grondslag, doelbinding, proportionaliteit en subsidiariteit. De conclusie hiervan is dat deze op orde zijn, met daarbij de constatering dat voor het proces externe inhuur nadere analyse nodig is, omdat er twijfel is over de proportionaliteit. Voor twee andere processen zijn er aanpassingen doorgevoerd of worden op korte termijn gerealiseerd. In alle gevallen gaat dit over laag risico verwerkingen die geen nadelige effecten voor burgers kunnen hebben.

Deze drie processen die uit de inventarisatie naar voren komen zijn:

- RvIG heeft in het proces Beheervoorziening burgerservicenummer (BV BSN) en het Foutenmeldpunt BSN (FMP) in het (concept) Besluit wijziging BRP, dd 3 oktober 2022 voorgesteld om het gegeven geboorteland en/of -plaats te

schrappen uit Bijlage 3 van het Besluit BSN, de grondslag van deze verwerking. Hiermee is de afkomst van betrokkenen niet meer te herleiden vanuit geboorteland of geboorteplaats.

- Voor het proces Register Paspoortsignalering (RPS) is in een periodieke evaluatie vanuit proportionaliteitsoverwegingen besloten door RvIG dat het gegeven 'geboorteland' naast het gegeven 'geboorteplaats' werd uitgevraagd in formulieren ter opname van een registratie in RPS. Omdat het gegeven geboorteland niet opgenomen is (lees: verwerkt) in het RPS en het ook niet nodig is om de persoon om wie het gaat te identificeren of om over te gaan tot opname, is besloten het gegeven 'geboorteland' niet langer op te nemen in het formulier. De staatssecretaris van BZK zal ook nagaan in hoeverre het systeem van paspoortsignaleringen nog bij de huidige maatschappelijke context past en of dit eventueel aanpassing behoeft. Hierbij worden de verschillende signaleringsgronden en de hoogte van schulden geëvalueerd. Ook wordt gekeken naar de duur van de maatregel. Dit is in de beantwoording op de vragen van de leden Westerveld en Van der Lee op 14 oktober[1] aan uw Kamer gecommuniceerd. Indien uit deze analyse naar voren komt dat het systeem van paspoortsignaleringen hervorming behoeft zal uw Kamer hiervan te zijner tijd op de hoogte worden gesteld.
- Voor het proces inhuur (van externe personen) is geconstateerd dat er mogelijk meer afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden verwerkt dan strikt noodzakelijk is. Het gaat hierbij om de indicator geboorteplaats. Deze bevinding is voor mij reden om te onderzoeken of in dit proces minder afkomstgerelateerde gegevens verwerkt kunnen worden.

In alle gevallen geldt dat er geen keuzes en/of beslissingen zijn gemaakt op grond van het afkomstgerelateerde gegeven en er geen nadelige gevolgen zijn voor burgers. Deze constateringen leiden tot aanpassingen in de verwerkingen. Bij deze aanpassingen zal eventuele schoning van gegevens in overeenstemming met de AVG worden uitgevoerd. Deze wijzigingen worden gemonitord via het reguliere risicomanagement proces.

Bij de inventarisatie zijn er bovendien processen geïdentificeerd waarbij het in eerste aanleg lijkt of er afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden verwerkt, maar waar dat in de context van motie 21 gezien, niet het geval is. Voor de volledigheid en transparantie zijn deze processen in de kamerbrief apart opgenomen en toegelicht.

De AIVD is niet in deze inventarisatie opgenomen. De Wiv kent de AIVD algemene bevoegdheid toe om persoonsgegevens te verwerken (de artikelen 17 t/m 19 Wiv). Er geldt een beperking voor het verwerken van persoonsgegevens wegens godsdienst, levensovertuiging en ras (artikel 19 derde lid). Het is mogelijk dat afkomst gerelateerde kenmerken hier onder vallen, maar dat hoeft niet per definitie zo te zijn. De dienst is evenwel bevoegd om dit soort bijzondere persoonsgegevens te verwerken als dat in aanvulling op de verwerking van andere gegevens en het verwerken van die gegevens onvermijdelijk is (artikel 19 derde lid).
Voor zo ver de dienst gebruik maakt van risicomodellen in de zin van geautomatiseerde data-analyse geldt nog als bijzondere regeling dat geen maatregelen mogen worden getroffen jegens een persoon uitsluitend gebaseerd op de uitkomst van een dergelijke geautomatiseerde analyse (artikel 60 Wiv). Op de

[1] Kamerstuk 16930, nr 335.

correcte naleving van de bepalingen uit de Wiv wordt toezicht gehouden door de CTIVD.

Tot slot zijn in de inventarisatie de Hoge Colleges van Staat buiten beschouwing gelaten. Een kenmerk van de Hoge Colleges van Staat (HoCaStas) is dat ze (grond)wettelijk bepaald onafhankelijk zijn. Zij hebben daarmee een zelfstandige functie met specifieke taken en vallen daardoor ook niet onder een directe ministeriële verantwoordelijkheid.

Communicatie
De Tweede Kamer heeft verzocht om de inventarisatie. Er is veelvuldig aandacht in de Tweede Kamer en de media voor het onderwerp. Toegezegd is dat dit rapport (na eerdere uitstelbrief) voor eind oktober naar de Kamer wordt gezonden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.